Ympäristölupamenettelyjen kehittäminen yhden luukun palvelujen hankkeessa

lainsäädäntöjohtaja Johanna Korpi

valtiovarainvaliokunnan asunto- ja ympäristöjaosto 2.10.2024

Sujuva lupamenettely

”Investointien edistämiseksi edetään kohti yhden luukun mallia, jossa asiointi ja lupien haku tapahtuu keskitetysti ja digitaalisesti yhden ja käyttäjälähtöisen lupaprosessin kautta.

Lupakäytäntöjen sujuvoittamisella edistetään puhdasta siirtymää ja Suomen kilpailukykyä

Yhdellä viranomaisella on vastuullaan lupaprosessin eteneminen ja koordinointi. Tämä viranomainen vastaa myös siitä, että luvan hakijalla on mahdollisuus etukäteen keskustella luvitukseen liittyvistä velvollisuuksista, selvitystarpeista ja reunaehdoista.”

Valtion aluehallinnon uudistus luo perustan yhden luukun palvelujen hankkeelle

- Luvituksen sujuvuus vahvistaa Suomen kilpailuetua ja houkuttelevuutta investoinneille – puhtaan talouden murros edellyttää ennakoitavuutta ja toimivia lupaprosesseja
- Uudessa Lupa- ja valvontavirastossa ympäristöön liittyvät lupa- ja valvontatehtävät muodostavat yhden yhtenäisen valtakunnallisen kokonaisuuden

- **Luvan käsittelyä voidaan tehostaa, käsittelyaikaa lyhentää ja laatua parantaa valtakunnallisen toimivallan, menettelyjen yhdentämisen ja tätä koskevien toimintatapojen sekä lainsäädännön kehittämisen kautta**
- **Samalla huolehditaan ympäristövaatimuksista, haitankärsijöiden asemasta ja sidosryhmien osallistumisesta**

Keskeiset luvat yhden luukun kautta

- Yhden luukun palvelu vahvistuu uudistuksessa merkittävästi
  - Yksi viranomainen vastaa lupa- ja muiden menettelyjen etenemisestä ja koordinoinnista ennakko-ohjauksesta jälkivalvontaan (valtion ympäristöasiat).
- Yhden luukun etuja asiakkaalle
  - Toiminnanharjoittaja asioi jatkossa digitaalisen lupaprosessin kautta
  - Yhden viranomaisen malli varmistaa valtakunnallisesti yhtenäiset toimintatavat ja edistää tasapuolista kohtelua
  - Lisää päätösten ennakoitavuutta ja laatua, vähentäen myös tarvetta muutoksenhakuun
- Useita lupia vaativissa hankkeissa lupamenettely johtaa nykyistä useammin yhteen lupapäätökseen ja yhteen valitusmahdollisuuteen
  - Esimerkiksi vesilain, ympäristönsuojelulain ja luonnonsuojelulain yhteiskäsittely
- Ympäristöasioiden ”digiluukku” syntyy useiden digihankkeiden yhteistyönä
  - Luvat ja valvonta -palvelusta kehitetään kattava lupien digitaalinen hakukanava

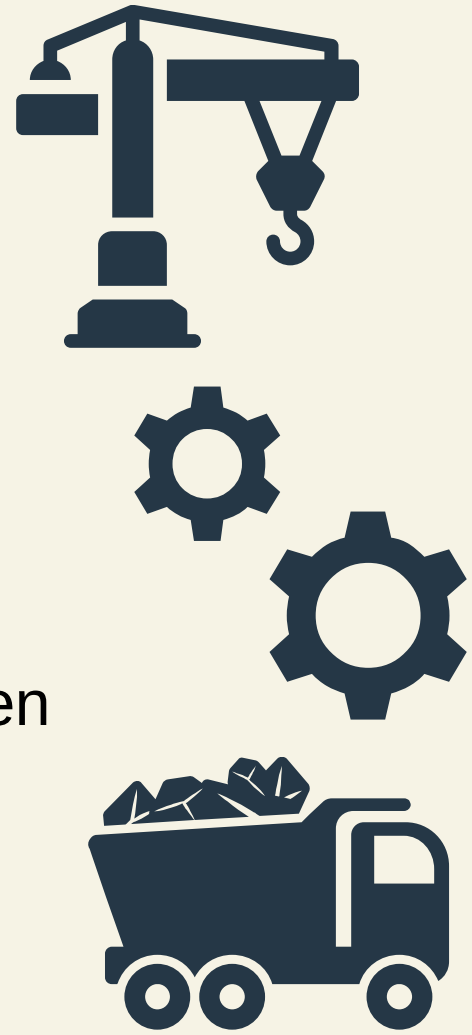

Aikataulu ja suhde talousarvioon

- Hallituksen esitysluonnosten (aluehallinnon uudistus ja YLP-HE) **lausuntokierros päättyi 30.8. ja jatkovalmistelu on käynnistynyt**

- Esityksen pääasialliset talousarviovaikutukset kohdistuvat vuodesta 2026 alkavalla ajalle
- Hallituksen esitys **eduskunnalle alkuvuonna 2025**
- **Lait voimaan 1.1.2026** yhdessä virastouudistuksen kanssa

Uusi virasto ja yksi luukku iso toiminnallinen muutos ympäristöhallinnossa

- Lupa- ja valvontaviraston perustaminen ja ympäristötehtävien organisointi valtakunnallisesti on **merkittävä toiminnan uudistus.**
- Jatkossa yksi valtion ympäristöviranomainen vastaa kokonaisuudesta: luvat, ohjaus ja valvonta (aiemmin nämä jakaantuivat eri virastojen prosesseihin)
- Yhden luukun palvelujen periaate rakennetaan sisään viraston ympäristötehtävien toimintamalliin ja palvelumalleihin
- Pilotoidaan mm. yhteyspisteviranomaisena toimimista (CRMA) vuonna 2025 ja kehitetään ympäristövaikutusten arviointimenettelyn toimeenpanoa
- Toteutetaan yhteistyössä henkilöstön kanssa ja varmistaen aktiivinen sidosryhmäyhteistyö

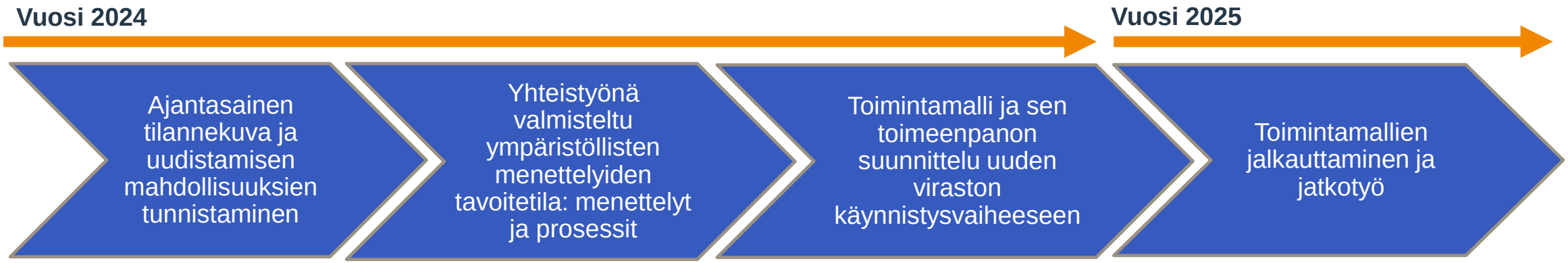

Ympäristöministeriössä valmisteilla useita muitakin säädöstoimia osana yhden luukun palvelujen hanketta

Uusiutuvan energian lupamenettelylain uudistaminen

- HE:n perusvalmistelu käynnissä - lausuntokierros syksyllä ja eduskunnalle vko 7/2025

Kriittisten raaka-aineiden hankkeiden yhteyspiste ja strategisten hankkeiden etusija

- HE:n jatkovalmistelu käynnissä, HE annettaisiin eduskunnalle vko 47

Nettonollateollisuuden hankkeiden yhteyspiste ja strategisten hankkeiden etusija

- HE:n perusvalmistelu käynnissä, HE annettaisiin eduskunnalle joulukuussa -24

HE Vesienhoidon ympäristötavoitteet ja niistä poikkeaminen

- HE annettaisiin eduskunnalle vko 41

Rakentamislain muutokset

- HE annettu eduskunnalle 19.9.2024

Alueidenkäyttölain uudistus

- Perusvalmistelu loppusuoralla, HE annettaisiin eduskunnalle vko 20/2025

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

KIITOS!

ym.fi/yksiluukku

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment